

Розум'як Ігор,
студент 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Науковий керівник: **Славіна Н.А.,**
к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ, ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Конкуренція виступає невід'ємною складовою ринкової економіки. Сутність категорії «конкурентна перевага» не можливо обґрунтувати без характеристики окремих категорій теорії конкуренції, а саме: конкуренції, конкурентоздатності, конкурентоспроможності, конкурентостійкості, конкурентної позиції, конкурентного статусу, конкурентного потенціалу, а також виявлення логічного взаємозв'язку між цими поняттями.

Ключовою ланкою дослідження конкурентних переваг є саме конкурентні переваги підприємства як окремої відкритої соціально-економічної одиниці, в якій виробляється продукція, створюються послуги, що можуть бути реалізовані завдяки належно сформованому конкурентному потенціалу, адекватній системі менеджменту, обраним стратегіям розвитку та компетенціями. Конкурентні переваги – «це первинний центр успішної підприємницької діяльності».

Позиції більшості авторів щодо визначення поняття конкурентних переваг підприємства виходять із певних сфер їх дослідження і виявляють прихильність до якого-небудь із зазначених підходів. Оцінивши генезис сутності поняття конкурентної переваги в науковій літературі, ми прийшли до висновку, що ця категорія не розглядається з позиції системи як єдиного цілого, що враховує

кількісні та якісні характеристики, потенційні й реальні можливості всіх складових внутрішнього та зовнішнього потенціалу підприємства у забезпеченні конкурентних переваг, їх розвитку у динамічному середовищі відповідно до місії, цілей та обраних стратегій. Не приділяється достатньої уваги важливій складовій інститутів, які визначають основні правила, методи, організацію взаємозв'язків всередині підприємства та за його межами, а також забезпечують і стабілізують дію інших факторів, що впливають на конкурентні переваги.

Основні категорії теорії конкуренції є взаємозалежними та взаємопов'язаними, тому конкурентні переваги займають важливе місце серед розглянутих категорій. Механізм їх взаємозв'язку та взаємозалежності представлено на рис. 1.

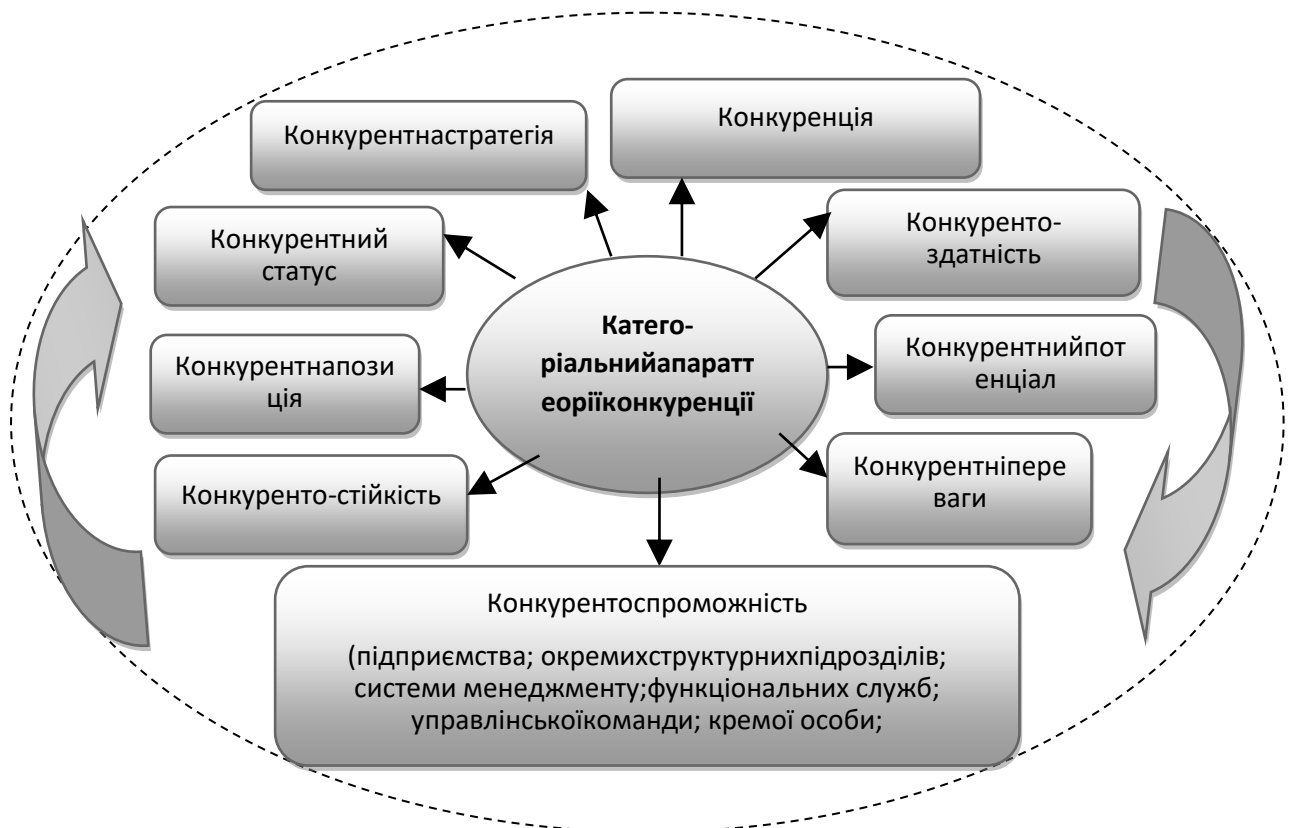

Рис. 1. Схема системи взаємозв'язку основних категорій теорії конкуренції

Джерело: [2, с.50].

Між категоріями теорії конкуренції вбачається наявність прямих і зворотніх зв'язків. Їхню позицію ми підтримуємо і наводимо основний зміст взаємозв'язку досліджуваних категорій. Представлений механізм взаємозв'язку

основних категорій теорії конкуренції показує взаємозалежність даних категорій та їх системність. Необхідно враховувати ступінь взаємовпливу даних категорій при обґрунтуванні стратегії розвитку підприємства, формуванні й розвитку конкурентних переваг. Конкурентні переваги підприємства, з одного боку, є наслідком ефективного використання конкурентоспроможного потенціалу, ефективної стратегії їх формування й розвитку, наявної конкурентоспроможності й ступеню її реалізації, з іншого – визначають підвищення конкурентоздатності, конкурентного потенціалу, конкурентоспроможності та її реалізації на ринку в забезпеченні конкурентостійкості.

Теорією і практикою доведено, що вплив управління на виробничі та інші процеси зростає настільки, наскільки управлінські відносини ближче до матеріального виробництва. В сучасних умовах господарювання більшість українських підприємств слабо усвідомлюють власні проблеми і тому не можуть їх вміло долати. Тому ми вважаємо, що рішення численних проблем безпосередньо можливе через формування налагодженої системи менеджменту [3, с.87]. Конкурентні переваги слід розглядати через систему класифікації їх видів, через організаційний взаємозв'язок окремих складових і джерел формування конкурентних переваг, що в результаті визначають синергічний ефект у досягненні успіху підприємства в ринковому середовищі.

Список використаних джерел

1. Буценко Л. В. Методологічний підхід до оцінки конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств. Вісник аграрної науки Причорномор'я: науково-теоретичний фаховий журнал. 2012. № 2 (66). С. 132–138.
2. Войчак А. В. Конкурентні переваги підприємства: сутність і класифікація. Маркетинг в Україні. 2005. № 2. С. 50–53.
3. Славіна Н.А. Антикризове управління сільськогосподарськими підприємствами. Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2013. № 6 (44). С. 86-89.